

Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum
2016-10-25

§ 125

2016/SDNV0106

**Yttrande över Stadsrevisionens rapport om Borås Stads
flyktingmottagande**

I en förstudie som revisionen har gjort identifierades bostadsförsörjning, utbildning och personalförsörjning som de mest väsentliga riskområdena. Där togs även upp att flyktingmottagandets komplexitet och det stora antalet involverade verksamheter visade att styrning, ledning och samordning är centralt.

I rapporten framförs att samordning av arbete med flyktingmottagning behöver säkerställas och det ska vara tydligt hur ansvar och mandat fördelas och detta är något som nämnden instämmer i. En fördjupad kartläggning av erfarenheterna som gjordes i det akuta arbetet under hösten 2015 kan bidra till det arbetet.

Det nämnden vill tillföra att det viktigaste för att klara kriser är att ha en reguljär verksamhet som fungerar bra. Finns det brister i verksamheten blir det svårare att klara akuta situationer.

Beslut

Stadsdelnämnden Väster beslutar att:

1. Godkänna upprättat yttrande och sända över det som Stadsdelsnämnden Västers yttrande till Borås Stads Stadsrevision

Vid protokollet

Malin Länsberg
2016-10-31

Ordförande
Kerstin Hermansson

Justerande ledamot
Ninni Dyberg

Justeringen tillkännagiven på kommunens anslagstavla den 1 november 2016.

Rätt utdraget betygar:

Malin Länsberg

Yttrande över Stadsrevisionens rapport om Borås Stads flyktingmottagande

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden Väster föreslås besluta att:

1. Godkänna upprättat yttrande och sända över det som Stadsdelsnämnden Västers yttrande till Borås Stads Stadsrevision

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har beretts tillfälle att yttra sig över stadsrevisionens rapport om Borås Stads flyktingmottagande. I en förstudie som revisionen har gjort identifierades bostadsförsörjning, utbildning och personalförsörjning som de mest väsentliga riskområdena. Där togs även upp att flyktingmottagandets komplexitet och det stora antalet involverade verksamheter visade att styrning, ledning och samordning är centralt.

Rapporten ger en bra bakgrundsbeskrivning av den komplexa situation som varit under 2015 och 2016 som en följd av den ökande flyktingströmmen. De riskområden som identifieras i rapporten är väsentliga. För att se ändamålsenligheten i Borås Stads arbete med flyktingmottagande och även fånga komplexiteten i arbetet då många olika förvaltningar är involverade, skulle det dock kunna vara värdefullt att mer ingående kartlägga och analysera det akuta arbetet som gjordes under hösten 2015.

I rapporten framförs att samordning av arbete med flyktingmottagning behöver säkerställas och det ska vara tydligt hur ansvar och mandat fördelas och detta är något som nämnden instämmer i. En fördjupad kartläggning av erfarenheterna som gjordes i det akuta arbetet under hösten 2015 kan bidra till det arbetet.

Det nämnden vill tillföra att det viktigaste för att klara kriser är att ha en reguljär verksamhet som fungerar bra. Finns det brister i verksamheten blir det svårare att klara akuta situationer.

Yttrandet i sin helhet

Stadsdelsnämnden har beretts tillfälle att yttra sig över stadsrevisionens rapport om Borås Stads flyktingmottagande. Stadsrevisionen har granskat ändamålsenligheten i Kommunstyrelsens, nämndernas och de kommunala bolagens verksamheter som berör flyktingmottagningen.

Borås Stads strävar efter ett gott mottagande av de nyanlända i Sverige som bosätter sig i staden. Bakgrunden till denna granskningsrapport är att första och andra revisorsgruppen i januari 2016 beslutade att genomföra en förstudie med utgångspunkt i det ökande flyktingmottagandet. I förstudien har bostadsförsörjning, utbildning och personalförsörjning identifierats som de mest väsentliga riskområdena. Flyktingmottagandets komplexitet och det stora antalet involverade verksamheter visade i förstudien att styrning, ledning och samordning är centralt.

Rapporten har en omfattande bakgrundsbeskrivning och omvärldsbevakning för att fånga komplexiteten på området och kunna göra trovärdiga riskbedömningar. Bakgrundsbeskrivningen skulle också ”bidra till en förståelse för problematiken som uppstår när det institutionaliserade Sverige möter en okontrollerbar och oförutsägbar flyktingsituation.”

Nedan följer kommentarer och reflektioner på några olika avsnitt i rapporten

Granskningsresultat

2.2.4 Borås Stads organisation i mottagandet av ensamkommande barn sid 18

IFO Asyl, sdf Norr fattar beslut om insats exempelvis familjehem. Det är däremot Barn och Familj (BoF) inom IFO Väster som har ansvaret för att utreda och besluta om familjehem.

2.3.2 Bostadsförsörjning för nyanlända i Borås sid 22

I rapporten står att Stadskansliets bedömning är att bostadsförsörjningen för nyanlända ska kunna lösas inom ramen för ordinarie verksamhet och organisation. Arbetslivsförvaltningen (ALF) framhåller att man inte kan klara bostadsförsörjningen för nyanlända utan tydliga direktiv om att man får förtur till lediga bostäder i kommunala bolagens bestånd. Vidare pekar ALF på att antalet nyanlända sannolikt kommer att öka kraftigt 2017. Det är

stadsdelarna Norrby, Hässleholmen och till viss del Hulta som kommer att påverkas.

Detta är en viktig aspekt som behöver tas med i framtida planering av förskola, skola och annan kommunal service.

Sid 24 Lokalförsörjningsförvaltningen(LFF) arbetar för att åstadkomma mer permanenta boendelösningar för ensamkommande barn. LFF uppfattar inte att man idag har i uppdrag att tillhandahålla och förvalta bostäder.

Det finns därför behov av att förtydliga vem som har/ska ha det uppdraget.

Sid 29 I rapportens sammanfattning om bostadsförsörjning lyfts fram att det finns olika uppfattningar inom förvaltningarna, om bostadsförsörjningen till nyanlända kan tillgodoses i den ordinarie planeringen eller ej.

De olika uppfattningarna om sakfrågan behöver tas upp i något forum där de involverade förvaltningarna är med och tar fram en gemensam analys.

Utbildning

2.4.2 Utbildning för nyanlända och ensamkommande barn och ungdomar

Mottagandet av nyanlända barn till den ordinarie skolverksamheten är ojämnt fördelad. De fem skolor som tar emot flest är Särilaskolan, Fjärdingskolan, Bodaskolan, Ekarängsskolan och Byttorpsskolan. Situationen beskrivs som, och är, mycket ansträngd, förutsättningarna ändras kontinuerligt, man tvingas till tillfälliga lösningar och improvisation, och har svårt att planera långsiktigt. Det stora flyktingmottagandet under hösten 2015 var en extraordinär situation. Det kan dock noteras att för Norrbys del var antalet nya elever med flyktingbakgrund större under 2013, i samband med förändrade regler för anhöriginvandring.

Genom CFL:s verksamhet så finns inom skolan en ändamålsenlig struktur, fungerande organisation och utarbetade rutiner, även om de inte kunde leva upp till rutinerna fullt ut under hösten då trycket blev så stort.

De nyanlända barnen/ungdomarna behöver så snabbt som möjligt få komma in i ordinarie skolverksamhet, samtidigt som de elever som går på skolan behöver få ha en trygg och förutsägbar undervisningssituation.

För de skolor som tar emot den större delen av flyktingbarn/-ungdomar innebär det att mer resurser går till de nyanlända som självklart har stora behov. Det innebär minskade resurser till undervisningen för andra elever som går på skolan, vilket kan påverka kvaliteten på undervisningen. Elevhälsan får även en stor belastning. Det är en aktuell fråga för den nya Grundskoleförvaltningen att förhålla sig till.

Personalförsörjning

2.5.2. Personalförsörjning i Borås Stad sid 35- 36

I rapporten belyses IFO Asyl sdf Norrs och ALF:s situation.

För att få en helhetsbild behöver beskrivningen kompletteras med den situation som varit/är inom BoF Öster, Väster och Norr, Dialogcentrum och Familjehemsenheten. Främst är det avseende nedanstående punkter:

BoF Norr har varit IFO Asyl behjälpliga med utredningar. Dialogcentrum erbjöd sig att hjälpa till med utredningar men detta avböjdes av olika skäl från IFO Asyl.

Familjehemsenheten har under hösten 2015 rekryterat 100 nya familjehem till ensamkommande barn och ökat medarbetarantalet från 6 till 12 medarbetare. De har inte ännu hunnit utbilda de 100 familjehemmen för de ensamkommande utan det arbetet påbörjas under hösten 2016.

Medarbetare på Dialogcentrum har stöttat Familjehemsenheten med att utreda familjehem och idag handleder de familjehemmen för ensamkommande barn.

Ingen genomgripande analys har gjort vad det innebär för BoF när ensamkommande barn har fått permanent uppehållstillstånd (PUT) när familjer blir anvisade, sekundärflyttade eller kommer som

anhörig/anknytning till Borås Stad. Det konstateras enbart i rapporten att det kommer att bli en ökad belastning.

I avsikt att förstärka myndighetsutövningen på IFO Asyl beslutades att begränsa fältverksamheten och tidsbegränsat flytta den personalen till IFO Asyl. Följden blev att merparten av personalen där valde att avsluta sin anställning. I rapporten framkommer det att stadskansliet framför att det även fanns andra anledningar till detta. Det är IFO Barn och familj på stadsdel Väster som är ansvarig för fältverksamheten och förvaltningen har inte kännedom att det fanns andra anledningar till att personalen valde att säga upp sig.

Sid 37 Oavsett flyktingmottagande så finns idag en brist på utbildad, behörig personal inom skolan såväl pedagoger som personal inom elevhälsan. Inom socialtjänstens områden finns en brist på socionomer. Dessa yrkesgrupper berör direkt arbetet med kommunens flyktingmottagande.

Samordning och optimering av personalresurser användes i den krissituation som rådde under hösten 2015. För att visa på komplexiteten beskrivs här några av stadsdelens verksamheter som inte tagits upp i rapporten.

Bemanningsenheten och Kost och lokalvård gjorde stora arbetsinsatser under det akuta skedet. Bemanningsenheten på stadsdel Väster hade ett samordningsansvar för att schemalägga och se till att Lundbyhallen var bemannad alla dagar 08:00-22:00. En period omfattade ansvaret även ankomstboendet i Rotundan. Bemanningen skedde i första hand med frivillig personal från stadsdelarnas olika enheter, på tider som inte kunde bemannas av den personal som anställts. Det tog resurser och arbetstid från ordinarie verksamheter.

Ansvarig inom Kost och lokalvård i stadsdel Väster hade tillsammans med sina kollegor i stadsdel Norr och Öster, ansvar för att ordna mat till de tillfälliga boendena. Det innebar merarbete för ansvarig och kökspersonal, oklarheter kring antalet flyktingar som skulle ha mat och kring vilken typ av livsmedel som kunde tillhandahållas. Det väcktes många praktiska frågor.

Vilka krav kunde man ställa på de boende och hur mycket hjälp/service skulle tillhandahållas.

KulturFritidFörebyggande (KFF) I ordinarie verksamhet är alla insatser som fritidsgårdar, öppen ungdomsverksamhet, bibliotek och aktiviteter öppna för alla i staden. Under aktuell period hade man även riktade insatser på Kristineberg. Information om sommarverksamhet sändes ut till alla boenden för ensamkommande barn.

IFO Asyl sände ut förfrågan om att få använda sammanhängande tomma platser på äldreboende till ensamkommande flyktingungdomar, för att lösa den akuta boendesituationen. Ekekullens äldreboende anmälde intresse och fick med kort varsel ta emot ungdomar. Enheten fick till stor del själva utforma hur arbetet skulle genomföras, och det väcktes även här många praktiska frågor varje dag. Det var positivt att kunna använda tomma platser inom äldreomsorgen på detta sätt. Då personalen inte hade kompetens och tillräcklig kunskap inom området så hade det varit bra om det hade funnits någon som höll i handledning och uppföljning.

Stadsrevisionens bedömningar, sid 38

Stadsrevisionens bedömning att bostadsförsörjning, utbildning och personalförsörjning är väsentliga riskområden då det gäller flyktingmottagande är relevant. Centralt för alla delar är styrning, ledning och samordning.

Stadsrevisionen uppfattar att man i Kommunstyrelsen och till viss del i nämnderna har dragit slutsatsen att den ordinarie organisationen klarar av också kommande kriser genom kraftsamling och engagemang, och att flyktingsituationen inte påkallar behov av någon särskild styrning, samordning, organisering eller analyskapacitet.

För att se ändamålsenligheten i Borås Stads arbete med flyktingmottagande och även fånga komplexiteten i arbetet då många olika förvaltningar är involverade, skulle det dock kunna vara värdefullt att mer ingående kartlägga och analysera det akuta arbetet som gjordes under hösten 2015. En fördjupad kartläggning kan bidra till att säkerställa hur samordning ska ske och hur ansvar och mandat ska fördelas i ordinarie verksamhet men även i krissituationer.

Det vore även värdefullt att analysera hur det gick med de ordinarie arbetsuppgifterna som fick vänta eller kanske prioriteras bort och vad blev konsekvenserna av det.

sid 41 I rapporten framförs att samordning av arbete med flyktingmottagning behöver säkerställas och det ska vara tydligt hur ansvar och mandat fördelas och detta är något som nämnden instämmer i. En fördjupad kartläggning av erfarenheterna som gjordes i det akuta arbetet under hösten 2015 kan bidra till det arbetet.

Det är svårt att förutse kommande kriser, det viktiga är att säkerställa vem/vilka som har ansvar för olika frågor som kan bli aktuella. De har då i sin tur ett ansvar att ta fram/se över vilket behov av handlingsplaner som finns inom deras område.

Det nämnden vill tillföra är att det viktigaste för att klara kriser är att ha en reguljär verksamhet som fungerar bra. Finns det brister i verksamheten blir det svårare att klara akuta situationer.

Samverkan

Ärendet har informerats på förvaltningens samverkansgrupp.

STADSDELSFÖRVALTNINGEN VÄSTER

Monica Svensson
Stadsdelschef